

НАША СПРАВА

Выходзіць два разы у тыдзень.

Адрес Рэдакцыі і Адміністрацыі:
Вільня, Віленская вул. 12—6. (Vilenska 12, m. 6).
Рэдакцыя адчынена ад 12 да 2 гадз., што дні.
апрача съюзточных дзён. Адміністр. ад 9 да 3.

Падпіска на адзін месец з ластаўкай да хаты
1 зл. 50 гр. Для заграніцы ўдвай даражэй.
Перамена адреса 30 гр.

Няпрынятны ў друк рукапісі назад не
вяртающа.

Аплата надрукованага залежыць ад Рэдакцыі.

Цена абвестакі: перад тэкстам 25 гр.,
сярод тэксту 20 гр. і на 4 стр. 15 гр.
за радок пэтыту ў 1 шпальту.

№ 4 (13)

Вільня, Серада, 12-га студзеня 1927 г.

Год II

Пілсудскі не направіў.

Урад Грабскага трymаўся блізка два з паловою гады. Грабскі ўвёў новую валюту, новыя гроши—злоты, і гэтая валюта трymалаўся на меры больш за пайтара году. Падаткі прышлося плаціць страшэнна высокія, вёска страшнія бяднела, на было скуль уязьць гроши, рабло начувана безрабоцьця, але ўрадоўцы даставалі добрыя пэнсіі, ім жылося зусім добра, яны хвалілі ўрад, і шмат каму здавалася, што Грабскі зрабіў аканчальну санацию і стабілізацыю польскае гаспадаркі*. Буржуазія і яе прыхвасы-лякаі ўжо пачыналі трымфаваць—радавацца сваімі капіталістычнымі ўладамі. Але радацьца была нядоўгая, бо вельмі хутка аказалася, што пан Грабскі нічагуткі на вылячыў, а толькі загнай хваробу ўшчэ глыбей. Спачатку паляцей злоты, а за ім і пан Грабскі з свайго міністэрскага красла, не зрабіўшы ані санации, ані стабілізацыі.

Пасля Грабскага ўвіхаліся калі хворай эндэкі і пястоўцы разам з пээсамі ў хаўрусным (коаліцыйным) урадзе, але таксама нічога не памаглі. Хаўруснае міністэрства падалося ў адстайку, а ўладу захапілі эндэкі з пястоўцамі з Вітасам на чале. Яны ўжо не адзін раз трымалі ўладу ў сваіх руках, і ўсім добра было ведама, што нікага новага гаспадарчага пляну яны ня маюць. Пілсудскі, каб ратаваць буржуазію і абшарнікаў, каб ратаваць капіталістычны лад («сацыяльную роўнавагу»), сілком бярэ ўладу і думае правесць свае пляны. Захапіўшы ўладу сілай, Пілсудскі правіць фашыстаўскімі спосабамі. Гаспадарку ён думае паправіць усіленым вывазам рознага сырцу (зборожжа, лесу, вугальня) заграніцу. У загранічнай палітыцы стараецца перасесьці з французскага каня на ангельскага, не баючыся на ім заехаць у процісавецкі лагер.

Цяпер можна сказаць, што Пілсудскому напачатку пашанцавала. Удалося ўтрымаць злоты, перадусім дзякуючы ўсленаму вывазу заграніцу вугальня: забастоўка ангельскіх вуглякоў паправила зусім неспадзянава польскія фінансы. Вываз зборожжа і лесу таксама прычыніўся да гэтага. На нейкі час ажывілася нават прамысловасць, пашлі некаторыя фабрикі, безработных паменшала. Але вось скончылася вугальная забастоўка, зборожжа на вываз больш няма, і што-раз выразнейшыя пачынаюць зарысоўвацца новыя пагрозы злотаму. Вываз заграніцу слабее, затое няспунна расце дарагоўля, ізоў прыбывае безработных, бо фабрикі пачынаюць закрывацца. Ня гледзячы на гэта, дзяржавы бюджет павялічаны, выдаткі на войска, на паліцыю, на адміністрацию растуць, расце агульная нэнда і недахват сярод працоўных мас. Як паведамляюць апошнія сталічныя газеты, у Варшаве на вуліцах падаюць людзі з голаду...

Калі да гэтага дадаць цяжкое міжнародавае палажэнне Польшчы, то нікім чым нельзя сказаць, што Пілсудскому ўдалося направіць капіталістичную гаспадарку Польшчу. У палітыцы-ж — як унутранай, так і загранічнай,—ён яе аканчальну выяву з роўнавагі. І цяпер робіцца ўсё ясьней і ясьней, што буржуазная Польшча настолькі страціла самастойную роўнавагу, што ўтрыманье яе залежыць ад дапамогі і ахвоты вялікіх капіталістичных дзяржав. А дзеля таго, што гэтыя дзяржавы ма-

* „Санация” значыць—задараўленне, „стабілізацыя” значыць—утрыманье на меры.

юць супяречныя інтарэсы і спораць паміж сабою, то і дапамога іхня—реч не заўсегды пэўная. Вось прыкладам, Польшча нагвалі патрэбна загранічная пазыка, але ж дагэтуль нікто яе не дзе.

Тымчасам навет польскія буржуазныя палітыкі выказаўшы думку, што без пазыкі Польшча ня дасць сабе рады.— А ў такім разе Польшча стаіць перад новым, якіе больш вострым, чым падзяднія, гаспадарчым кризісам. Як заўсегды, так і тут трудна дакладна прадсказаць, калі іменна пачнеца рашучае завастраныне кризису, але ўжо цяпер можна бачыць напрамак, у якім ідуць выпадкі. Польшча стаіць перад завастранынем клясавай барацьбы, перад новым змаганнем сялян і работнікаў з уцікам буржуазіі—сацыяльным і нацыянальным. Ужо цяпер мы бачым, што, калі—з аднаго боку—жава арганізуецца абшарнікі і буржуазія, то з другога боку відно агульнае паліявенне працоўных масаў—ня толькі на беларускіх і украінскіх землях, але і ў самой Польшчы.

У Заходнім Беларусі палажэнне заставраецца ня толькі нацыянальным уціскам і ўсленім вызыскам краю, але ѹшчэ да таго сёлетнім недародам. Шмат дзе ўжо селянін сядзіць бяз куска хлеба. Заработкай ніякіх, ад ураду помачы ніякае, а падаткі плащи...

Вось агульныя нарысы сучаснага палажэння дзяржавы—з усімі падлягаючымі ей краінамі. А з яго—вывад адзін:

Пратэст Міжпарцыйнага Секрэтарыяту.

Міжпарцыйны Секрэтарыят барацьбы за амністый для палітычных вязняў рашучае пратестуюць прыціп систэматичнага пераследавання урадам Беларускай Сялянскай Работніцкае Грамады, сабраўшай у свае шрагі больш 90 000 сялян і работнікаў, змагаючыхся за свае сацыяльныя і нацыянальныя спрэчкі.

Адным з яскравых доказаў гэтага пераследавання былі крывавыя падзеі ў Бельшынне. Такі мэтад барацьбы правакауець масы, каб потым укрытым узатапіць вызваленскіх Захадніх Беларусі.

Сойм.

Бюджэтная дыскусія ў камісіі Сойму.

У бюджетнай камісіі Сойму прадаўжалася дыскусія над бюджетам на 1927—28 г. У часе дыскусіі над бюджетам венінага міністэрства востра кртыкаўшы міністэрства мар. Пілсудскага эндэк Гарусевіч. Ен закідаў генералам Пілсудскага, што яны ўмешваюцца не ў свае справы, забараняючы чытаць газеты і г. д.

Дзеля таго ён запрапанаваў зьянць 1 мільён з крэдытаў на цэнтральны ўстановы міністэрства.

За тое, што міністар ўсё яшчэ тримае ў васторогах генерацу ўраду Вітаса, аратар запрапанаваў зьянць яшчэ 100 тысячай з бюджету дэпартаманту спрадвядлівасці пры міністэрстве. Востра закідаў пасол венінага уладам „Ціхе сльедзіцва” ў справе нападу на пасла Зыдзяловскага. — „На можа быць, каб сядзіць афіцэрскага корпусу на ведамі, хто з афіцэратаў прымаў участку ў бандыкамі нападзе на пасла”... Наагул — армію трэба адцягнуць ад палітыкі, а робіцца ў Польшчы—якраз наадварот.

Пасля прамовы пасла ўзяў слова генерал Конанжэўскі, які запратэставаў проці „абразы паслом афіцэрскага корпусу польскай арміі”.

Аднак, старшыня камісіі п. Рымар (таксама эндэк) съвярдзіў, што нікакі абрэзы ён у прамове пасла не дачуў і ніколі-да не дапусціў...

Ясна, што ўсе працаўніцы пасла Гарусевіча камісія адкінула.—Баіцца „бата”.

у ратаваны збанкрутаваўша буржуазнае гаспадаркі Польшчы Пілсудскі дасягнуў ня больш, чым усе ягоныя папярэднікі... І далей ісці старым шляхам—ужо некуды!

Радавы войскі над польскай граніцай.

Адна з эстонскіх газет падала вестку, быццам пасля тайнага паседжання ваеннае рады ў Маскве — у сувязі з фашыстаўскім пераваротам у Літве і пагрозамі заняцця апошняе польскім войскам — было загадана пасланіе значным вайсковыя сілам на граніцу Эстоніі, Латвіі і Польшчы. Паводле тэй-же газеты, войскі, пасланы на польскую граніцу, згуртаваны ў Менску, Барысаве, ды Слуцку. Агульная лічба войскава, высланых на граніцу трох суседніх дзяржаў, дасягае быццам 200,000.

Хаця весткі гэтыя дагэтуль не правераны, аднак польская прэса — асабліва органы, блізкія да марш. Пілсудскага, падаюць іх у сенсацыйнай форме, як-быцца стараючыся выклікай у польскіх масах вазуічны настроі. Каб-жя толькі на выкідкі звоўка із лесу...

А то у шырэйшыя гэтае нездараўе сенсаційнай трайкі адказ кіруючых сіл Польшчай сфер на заклікі эндэка прэзыдента да паразумення з ССРР ды парванення саброўства з Англіяй?

значаны зямельны спэцыяліст „Вызваленія“ Понятовіч. Але ўканцы і „Кір. Віл.“ знае, што — пасля паразумення прэзыдента з абдыдума міністраві — усіялікі зъмевураду сцярпілі актуальнасць.

Траба разумець ўсе гэтыя чуткі ды весткі так, што сядро групу, падтрымлівающих яўна і тайна ўрад Пілсудскага, ідзе бацьківідзе, якія можа выявіцца вакарысна для сучаснага габінету — у часе рагушных гадаванін над будзістам у Сойме. Пэзэзы якія гучна аўясцілі свой „пераход у апазіцыю“, а ўзападуваючы абшарніцка-буржуазіі ўрад з вялічыніча ўрада польскімі харктарам, пачалі — пад венінага абурэніўшага работнікаў на мясцо — націсаць на Пілсудскага — у напрамку вызваленія ад абшарнікаў-манархісту. З свайго боку абшарнікі маюць вялікія ўліцы на ўрад, і яго галава зусім на хоча ражучае рэвака з імі,—з рознымі „князямі“ ды „графамі“, да якіх чуе такую „слабасць“. Весь у гэтых чутках ад раканструкціў габінету — і адбываецца гэтас змаганье „лавіцы“ з правіцай, хаця абедзве так згодна падтрымліваюць фашызм.

Як бачым, пакуль-што ўсе кумпаніі пагадзіліся: „Гармонія—між пээзесамі і абшарнікамі, вільці, адбудавацца ізноў—дзякуючы адноўлькава близкай для абедзвеіх старонін асобы марш. Пілсудскага...—На гэтыя ўрада паказывае — ліквідацый ўсіялікі праектаў зъмевы ў складзе ўраду.

Новы міністар асьветы.

„Універсалны“ (да ўсяго) пан Бартэль, віцэ-прем'ер і міністар асьветы, зрокся партфэлю міністра асьветы. На яго месца прэзыдент Распублікі назначыў доктара мэдыцыны, былага кіраўніка бальніцы, сэнатора Добруцкага.

Новы міністар-лекар распачаў ужо ўрадаванье, як галоуны кіраўнік асьветы ў Польшчы. Гэта — ужо другі лекар у габінете марш. Пілсудскага.

Міністар Добруцкі ўвайшоў у Сенат па ссыпку партнікі „Пяст“ (Вітаса), пасля перакінуўся ў „Вызваленіе“, скуль урэшце пеўці—у „Партню Працы“. Якую палітычную лінію павядзе на новым становішчы — трудна згадаць. Для нас, беларусаў, напэўна зъмевы ад гэтага ня будзе, б' ўсе тры партыі, прац якія прайшоў мін. Добруцкі, адноўлькава працевалі і працуюць у кірунку апальчывання беларусаў праз школу.

Заграніца.

„Падзел Літвы, як гарантыва міру“?..

Пад такім смачным загалоўкам друкуе віленская абшарніцкая „Слова“ пераданы „ПАТ“, якім зъмвестаўці адзей з берлінскіх газетаў. Газета нямецкай бывцам думае, што падзел Літвы паставіў бы зараз жа на чаргу дніў ці рэйсаў праблемаў Усходняй Еўропы. Газета дадаў, што ад падзелу Літвы ўтрымлівацца (хто?)—хаця і ў зусім як з прычынам

жаны да нейкага там „прынцыпу сама-
а-важчыня народу“ але толькі дзеялі таго,
што Літва ўжо — сябра Лігі Народау, дык
нейк — налоўка яго забівады іншым сібрам...
Аднак — у прышласць — на будуць (хто?) так
дзярпець існаваньне на Усходзе Эўропы
дзяржавы, якія і ўнутры краю выклікае во-
страга незадоволеніе з боку шырокіх масаў
васяленчыя, а таксама азонку прадстаўляе
сталую перашкоду да адбудовы камунікацыі
паміж краінамі. Калі Літва ня знойдзе добра
выходу, дык вліхішчна прыдзе катастрофа».

Так піша ёўропейская газета — аб Літве,
калі ўсе запраўды так дакладна перадаў пан
„ПАТ“. Але, прайду кажучы, ці ж — аднак
Літве з шмат паваенных новатвораў мож-
на б пайтарыць тое-же самае!..

Каму-б пісаць, а „Слову“ — маўчаць аб
этым...

Ужо вынікі „маральнага перавароту“ —
у Літве.

Як дзея іш, і ў Літве — у выніку пера-
вароту — „маральна“ перамаглі першы мі-
шаварнікі. Міністар ралініцтва Алекса, за-
ўвіў журнальціні, што „зямянілае реформа
адгэтуль будзе існі... кріту вальнейшым
тэмпам“. Но на хутчайшую акцыю ўрад — ня
мае трошку на тое, каб добра пасадзіц на
зямлю 25.000 хлебароў, як гэтага вымагае
даеючы закон... Адначасна будзе ўстрыймана
прымусовая прадажа майбіткай, меншых як
200 дзесяцін, — якія могуць сабе прадаваць
— з вольнай рукі...

Дык — ясна-ж: іншы ці варта было б
„хрыстовім дэмакратам“ рабіць з фашыстамі
пераворот...

Новыя перагаворы аб крэдытах для ССРР
у Францыі.

Вельмі цікаўны паварот у бок ССРР
адбываецца ў-ва Францыі. Вынік яго
французскіх банкі — „прыватна“ — запрапанава-
лі дзяржаўнаму банку ды радавым кавалер-
тывам значныя крэдыта. Мае быць арганіза-
вана супалка французскіх банкаў — прыват-
ных, якія прапаваю пакуль што да 50 міль-
ёнаў крэдыта ССРР.

Ані ўрад ані французскі банк ня при-
маюць участвіць у гэтых крэдытах, піша
французская прэса...

Нямечкая прэса аб экспозіціі міністра
Залескага.

Нямечкая прэса, крываючы экспозіціі поль-
скага міністра замежных спраў, заявіла яго
прагражачай небяспечы з боку Нямеччыны
— пераканаць публічную апіню ў краі-
най — у неабходнасці вялікіх выдаткаў

Бюджэт Нямеччыны.

Бюджэт Нямечкай рэспублікі на 1927 год
на 10 з паловай мільярдаў марак. Да-
больш яш, ў 1926 г. — на 844 мільёну, вы-
— на 307 мільёну. Бюджэт рэйхсвера (ар-
мии) — 572 мільёну 279 650 марак, — на 468.420
больш, як у 1926 годзе. Апрача гэтага кожная
складавая частка Савойнай Нямечкай Рэспублікі
мае сваі самастойныя дзяржаўныя бюджеты.

Роля Англіі ў Італо-альбанскім трактаце.

Пішуць аб трактаце, які Мусоліні, зламаў-
ши веру Югаславі, заключыў з Альбаніяй, фак-
тычна захапіўшы гэты край пад сваю сілную
руку, мы дадалі, што пайна-ж зроблена гэта — не
без дазволу Англіі.

А вось у французскіх газетах раскрыта да-
кацца ўся роля Англіі ў гэтай справе. Газета
сцвярджае, — што англійскі ўрад згараў даў сваю

згоду на гэтую „змову дыпломатычную, якую мо-
жна зусім расхістыць палітычную раўнавагу ў
Эўропе“. Паміж Чэмберленам і Мусоліні — пры
іх сплаканы ў Ліворно дайшло да згоды — бо
Англія лічыла гэтага патрабным — усіліць упływy
Італіі на Балканах, каб паралізаваць — вельмі
небясьпечнае для Англіі паразуменіе расейска-
турецкага і адначасна стварыць прыцівагу ўспі-
жанью франка-намекаму. Паслы атрыманыя
тайнай згобы Англіі Мусоліні пачаў шпарка дзе-
яць. Дыктатару Альбаніі Ахмету Зогу былі пасланы
два вялікіх мішкі... з італьянскімі лірамі,
з якіх толькі 400 тысічай палапі ў Альбанскі
Банк. А зараз па тым быў падпісаны трактат,
аддаючы „незалежную дзяржаву“ пад руку Італіі.

На гэтым прыкладзе, усю закуписьную
страву якоға раскрыла французская прэса, ясна,
што падобна-ж пайна робіцца ў іншых „незале-
жных“ дзяржавах розныя „перавароты“ вы-
захішчі. Паўсюдых трэба шукаць дабрадзейнай рукі
„вялікіх“.

Новыя паўстаньні ў Альбаніі.

У Альбаніі выбухнула новыя паўстаньні, у
якіх прымаючыя участвіць магаматанская часці на-
сяленчыя. Паведле ўмовы з Альбаніяй Італія па-
віна дапамагчы Альбанскому ўраду. Дык добры
выпадак для Мусоліні ўвесьцы сваі войскі ў краі,
якшо бліжэй захапляючы ўладу ў Альбаніі.

Завастрэнніе проці англійскага руху у Кітай.

Ад 6-га студзеня у радзе местаў на шляху
кантонскай арміі да Шанхая адбываліся варо-
жы дэманстрацыі — проці англійцаў. У Ханькоў,
у I-Чанг і Кі-Кінг — у кварталах, дзе жывуць
англійцы ды месціцца іх фабрыкі і склады, вя-
лізэрны масы работнікаў, ступеняў і жаўнер-
кітайцуў рабілі мітынги, трабуючы разбрэчні
паліцыі ды абкідаючы каменінамі атрады англій-
скіх маракоў ды жаўнер-раў.

Англійскія ўлады — дзеялі бясъпечнасці — вы-
вязвілі ўсіх кабетаў і дзяяцей — англійцаў і ўсе
маеасці з усяго райёну — у Шанхай. Англійцы
мужчыны яшча трымаючы, часткова хаваючыся
у французскай ды японскай калёніях, дзе пануе
поўны спакой.

Кітайскія работнікі арганізаціі ў Хань-
коў патрабавалі ад кантонскага ўраду, каб той
даў англійцам — 72 гадзіны на разбрэчні сваіх
жайнеруў ды маракоў, абы выхіну ўсіх з ме-
ста. Калі гэта ня будзе споўнена, работнікі паг-
ражают абвісці агульнай забастоўкай.

Кантонскі ўрад з вялікім выслікам стрым-
лівае стыхійныя народныя рухі проці англійцаў.
Кітайскія войскі бароніць англійскія установы,
з якіх спущчаны англійскі сцягі

Англійскі ўрад выслыў у Кітай яшча адну
флётштюпю — з 9 караблём.

Камандзір амэрыканскага флоту ў Азіі ат-
рымаў загад — асабіста ў Шанхай высьветліць
палаханьне спраў.

Бой за Шанхай.

У Ліндан з Шанхая донясць, што на
Захадзе, у аллехансці 100 вёрстах ад Шанхая —
пачаўся рапучы бой — за валаданье
Шанхаем. Генерал Фанг быццам першы на-
паў на чырвоную армію. Бой ішоў увесе
дзеяні, перакідаючыся павод — на ўвесе
фронту. З абедвух бакоў — масы раненых.

Абурэнніе ў паўдзённай Амерыцы.

Лінденскія газеты сцвярджаючы отрашэн-
нае абурэнні ў дзяржавах паўдзённай Амерыкі —
з прычыны збройнага ўміашчальства. Злучаны
Штаты ў хатнія справы Нікарагуа. Амэрыканскі
უрад аказаў ў гэтага ў прэсе заяўленіе, што Амэ-
рыка мае права і абавязак бараніць інтэрэсы
і жыцьцё сваіх грамадзян у Нікарагуа, а таксама
— распечатую будову каналу — праз усю тры-

торую гэтай рэспублікі, на што ўрад Штату ат-
рымаў законную канцесю ад ураду Нікарагуа.

Як ведама цяпер, уса „рэвалюцыя“ ў Ніка-
рагуа паўстала з таго, што ўрад рэспублікі даў
(пайна-ж — не без „падыскі“...) запішне вялікія
канцесіі ўраду Штату — на будову каналу праз
Нікарагуа і вялікай марской базы для амэрыкан-
скага флоту ў сваім порце. Ясна, што ў выніку
гэтага будовы Нікарагуа фактычна падпадзе цал-
ком пад уладу Злучаных Штатаў. Проці гэтага
і паўстали т. зв. „ліберальныя“, якія рашылі ба-
нані — самастойнасць рэспублікі. Войска лібераль-
ні ў буйнай аудовады, але апошніхі адраднікі —
падтымліваючы яўна войскі амэрыканскіх ім-
праўляльцаў.

Паўстанцы на сівеце — адолькава — у Ніка-
рагуа, у Альбаніі, у Літве, а то і — яшча бліжэй
да нас.

Варожыя настроі ў Бразыліі.

У Бразыліі абурэнніе проці захвастнікай
акцыі Амэрыкаскіх Штату у Нікарагуа дайшло
датаго, што кіраунічы колы парламенту дама-
гаючыя навет — архінага выступленія на абарону
Нікарагуа — проці Паўночнай Амерыкі. У вы-
ніку страшнага народнага абурэннія грамадзя-
не Штату масава пакідаючы Бразылію.

Паўстанье на востраве Суматра.

Паўстанье на галіндзкім востраве Суматра
яшча на спынілася. Галіндзкія ўлады запі-
шылі, што маюць дэволюцію і паліцы, каб
задушыць паўстанье. Але нешта гэта акцыя
ідея слаба. Паўстанцы нападаючы на паганікі,
на паліцікі пастарункі і г. д.

„Усходнія магчымасці“ Польшчы.

Як ведама, дагэтуль адраджаная пан-
ская Польшча заўсёды ўціскалася ў вышы-
шай таварыства вялікіх паніяў дзяржаваў
Захаду...

Польшча лічыла сябе — ня толькі „вялі-
кім мадэрнізмам“ Захаду, але і — „найдалей
высунутай на Усход пляцоўкай заходніх
цывілізацій“, па ўсходнім рубяжам якой
пачыналася так-званая „усходнія дзяяц-
вічы“...

Задачай гэтага „пляцоўкі“ было — слу-
жыць „предміерем“ — першым абаронным
валам — гэтай цывілізацыі ад „усходніх дзя-
вічы“ і г. д...

Праз увесе час існаванія „Адроджанай“ Польшчи
пачнавала гэтая пекная дзяржава — палітычна-
ідэалагічна — якія ўсія візыту партыі Польшчи маніліся на толькі апра-
даць ўсіх гвалтамі да ўзведзенія, якія тварыліся
на ўсходніх рубяжах Рэчыпаспалітай“, але і запішнікі сабе сталую помоч настраш-
шавага бальшавікамі — буржуазнага Захаду.

Прайду, вілікія заходнія пані — дзяржавы,
зарэбнішыя ў Вэрсалі — у сваіх уласных
мэтах — „адраджаную“ Польшчу, зусім икак
так высока панілі яе, як яна — сама сябе...

Але, пакуль яна была ім патрабона, дык,
прайду кажучы, навет заўспеніе цацкаліся
з іх...

Толькі вось, — у апошнія часы пачалі
рабіцца рэчы запраўды — дзяяц — польшчы...
Ці-ж на дэўна, пачаўся...

Ці-ж на

дзямі, каб ная страціц усяго... Але і тут аднай думкі ў Польшчы няма. — Адны, найбуйш "романтычна-неф'яворозы", маюць наядею, што, мілітарна узмацаўашыся (?) здолеюць самі ўтрымца "мячом" — усё... Іншыя хадэлі-бы паразуменцы з Нямеччынай — копітам Усходу, каб трымапь проці апошняга "бронірованы кулак". Гэтая — думка Англійскага дарады Польшчы. Іншыя ў Польшчы ізвоўніца думку — паразуменцы з Усходам — з ССРР, каб захаваць ўсё здабытае ад немцаў на сваіх Заходзе... Найцікайнейш, што правіца ў Польшчы проці англійскай відовіцай думкі паразуменяня з Нямеччынай усё больш яўна і рапчува высочае думку аб паразуменіні з ССРР, кавет кідаючы быту апору ў Францы.

Адзначым пару цікаўных азнак часу — у гэтым напрамку.

Нядына ў аднай з хадэліх газетаў веламы польскі публіцыст п. Равіта-Гавроньскі, быў зайды "масквад", зъмесьціў гэтага зъместу артыкул, адзначаны ўсёй радавай прэсай:

З двух суседзяў Польшчы, Рәсеi і Нямеччыны, — піша ён, — першая паказала адносна да нас значна больш палітычнага таクту, чым другая. Польшча для Рәсеi — транзытная тэрыторыя, без якой для нея цяжка падтрымач гаспадарчыя зносіны з Заходнай Еўропой. Дык бліжэйшыя мэтай польскай палітыкі — пасыль Рыжскага міру — павінна была быць — збліжэнне з Рәсеi. Аднак жа Польшча зрабіла ўсё мягчымае, каб аддаліцца ад Рәсеi, змусіўши яе гэтым зблізіцца з Нямеччынай. Усе спробы стварэння так-званага "адзінага фронту" ад Мурмана да Аккермана (ад Плоўноўлага мора да Чорнага) падцяпелі крах. Але ж — вазет, калі-б гэтага спроба і ўдалася. Польшча на мела-б з гэтага (англійскага) Рэд (Рэд) пляну — піякіх рэальных карысцяў. — Но ж балтыкі дзяржавы на маюць піякіх венін сіл, зъяўляючыся толькі марской базай для англійскага флоту — проці Рәсеi...

На вершыц аўтар і ў трываласяць польска-румынскага саюзу: Румынія здрадзіць — парамуніскі, — як толькі ёй гэта будзе выгледа.

У канцы аўтар заклікае Польшчу — вясіці адну аднай разальнай палітыку, якую дыктуе Польшча ўсю геграфічнае палажэнне і гаспадарчыя станы. "Даслед навучыў (?) нас, што трэба кінуць так-званую "балтыкую палітыку", кінуўши слухаць і чэскаславацкія калыханкі"... "Мы павінны імкнушыца да збліжэння з Рәсеi, з якім нас вяжэ ўсё будучына нашае прымесловасці, гандлю і палітыкі".

Яшчэ больш характэрнай адзнакай гэтай "цягі на Усход" — пасыль поўнага банкруцтва польскай "стакі на Захад" — зъяўляецца апошні артыкул у лейб-органе француска-фільскай эндээнцы. — "Газэце Варшаўскай-Паранай", — пад назовам: "Усходнія мягчымасці". Аб Францы, дык аб "жывым трупе" француска-польскага "люзу аўтар ужо ня каже ніводнага слова. Добра разумее ён і тое, што Аnglejlіj ўжо робіц дый урэшце — зробіц ўсё, чига захадаюць ад яе — немцы... Дык аднай ратуял для Польшчи — спрабаваць рапчулага паразуменяня з Радамі... Газета на кажа аб нейкай "Рәсеi", але выразна называе тое, што ёсьць — саім імем.

"Нам трэба выраўнаваць розніцы, якія дзеляць нашу палітыку ад маскоўскай..."

Аўтар трагубе ад маскоўскай — зрачэння саюзу з Нямеччынай, зрачэння Бессарабіі на карысць Румыніі, зрачэння новага "мадзелу Польшчы"... А за гэтага Польшча мела-б "запладыць" — "глнбешымі зменамі ў польскай балтыкай палітыкі". А пераду сім Польшча, кажа, аўтар, "аддала-б" маскоў-

Судзьдзя (кінуўся да ног зьнімаць каліпты).

Старшыня (як усё зьнілі, адчыніўшы дзверы ў бакоўку).

Міласці просьм, на пачаснае месца. (Упраўляючы, Старшыня і Судзьдзя пашы). Пісар (да Гарбузоў).

Ну, яшчэ чаго, дапрос зьніты, пакідчам будзе парапа. (Усе выходзяць. Пісар з пашерамі ідае ў бакоўку).

З'ЯВА XIV-я.

Уваходзіць старож Мірон.

Старож. Вось гэта я разумею, кое-нібы зьвяры, не раўня нашым пацукам, уляцелі ў двор стралі. Прыгледзіўся я на старшыню і памысліў: трывалы чалавек, які так даўно выпаў адлюст ракам, а працілося — вони як пакіраваў, з вазка зьніё, дзверы адчыніў і, здаецца, паслыё нешта зьніяць — гэта спрят. Але на мяне криўду мае, напшо разам з парском спада пакліў. Нічагутка, я — таксама чалавек, адчуваю боль, гэта што ты старшыня, так Мірон можна ганьбіць, другі раз напгэціся — на сметнік зазялаку на чарэці. А што, каб гэта я ад'яздзіў гэту сьвітку з упраўляючага зьніяць — о не, нязлатны, — зьніяў бы так, што полы былі б асобна, а рукаў асобна. (Паўзя). Крамная реч, — ні вузельчыка, ні нілакі, блішчычы, шалухаць (чюхе) і цыбулькай аддае. (Убачыў капялюш). А капялюш, капялюш! Гэтага гэта я з роду ная бачны, пан напрывае свой чэрпак, а я ў ягады хадзіў бы, вельмі прыгодны, чорны, цыбаты і туғі. (Паплёнваў на яго адцер рукавом і палажыў на красэлу, — гэта тое месца, дзе сядзе судзьдзя, спрада ад публікі).

А гэтага гумалістковыя хадакі — таксама реч паважная па грэзі цялянкаца. Божа, божа, як ты яяроўна падзяліў, адным гэткую прыгоду, а другому вен зраб'я.

Пісар (з бакоўкі). Пакліц сюды Гарбузоў.

Старож (да дзэвярдай). Гарбузы, кадецца сюды.

"германафільскую Фінляндыю, якая Польшчы зусім непатрабна а Москве толькі іерашка-джае ў Фінскай затоцы"...

Палітыка дольска-расейскага паразуменнянага магла-б мець перад сабой вялікую будучынну. Да яе далукалася-б напезунка Малая Антанта, Югаславія і Чехо-Славакія ўже цягнуць да Усходу (— да ССРР). Балканы і бізкі Усход (Турцыя, Пэрсія) абаперліся-б салідарна ў Москву. А гэтам узмацаўшася-б яе становішча ў роўнай меры над Балтыкім морам, ак і ў Туркі. Да гэткім чынам быў назаўсёды зачынены шлях немцаў на Балтыку і да Канстантынополя; англійцам зрабілася-бі шмат новых клапотаў у Эгіпце... Гэтаке паразуменне зрабілута-бі ўсё англійскія пляны проці С.С.Р.Р. і г. д. д. г. д.

Вось як паны эндээні пачалі пісаць ды місцілі аб ССРР — аб тэй "усходнай дзічы", ды "камустычнай атруце", якая пльве з Усходу на Захад, ды ад якой Польшча павінна служыць для Захаду — абаронным бар'ерам. Калі адніну ў эндээнке жаданне насыціць англійці, якія падтрымліваючы мілітарызм, дык высоўваныя гэтых "усходніх мягчымасцяў" даводзіць перадусім тое, што ўсё "заходнія мягчымасці" для Польшчы запрауды лічадца — заняртуваўшымі.

Але задача "выраўнававанья розніцы" між Польшчай і Москвой — справа не такая лёгкая, як думае газета — каб разводзіць шмат, треба зауважыць, што "выраўнівавец палітычнай розніцы" Польшчы треба бы-б — на толькі з "Масквой", але — з усім ССРР, ці — таксама з Менскам і Кіевам. На кам ж ужо аб "выраўнаны розніцы" сацыяльнага зъместу — між сялянска работніцкім ССРР і панскі-буржуазнай Польшчай.

Але ж на апошніе польскай буржуазіі, хоці і разумее наяўлінную патрабу гэтага, николі ня пойдзе: гэтаке "сацыяльнае выраўнанне" разнічнае съяратнаму прысуду для істнюючай сініні "сацыяльнае выраўнага", якую бороніць п. Пілсудскі...

З жыцьця „Грамады“.

Грамадзінай ахвярнасць.

Сыпіс жыхароў вёскі Хадорак, гміны і павету Косаўскага, якія ахвяравалі на палітычных вязняў: Свігла Парал — 30 гр., Свігла Захар — 20 гр., Свігла Хіма — 20 гр., Свігла Янка (сын Захара) — 5 гр., Каліноўскі Хэлар — 15 гр., Каліноўскі Васіль — 50 гр., Свігла Ганна — 2 павесмы ільну, Харужа Ганна — 20 гр., Харужа Хэлар — 3 павесмы ільну, Кульгавенка Надзея — 10 гр., Кульгавенка Аўдоцьня — 2 павесмы ільну, Мікалайчук Больга — 20 гр., Мікалайчук Парал — 5 гр., Мікалайчук Захар — 40 гр., Мікалайчук Ганна — 1 павесму ільну, Высоцкі Уладзімір — 50 гр., Высоцкія Марыя — 2 павесмы ільну, ысоцкія Кацярына — 25 гр., Высоцкія Ганна — 25 гр., Харужы Васт — 50 гр., Харужая Ганна — 20 гр., Харужы Антось — 50 гр., Харужая Парал — 2 павесмы ільну, Харужы Міхась — 10 гр., Харужы Парал — 50 гр., Харужы Піліт — 20 гр., Харужа Аўгэн — 8 гр., Харужы Язэп — 10 гр., Харужа Ганна — 20 гр., Варабей Прузна — 1 павесму ільну, Залога Грыпа — 1 зл., Залога Юрка — 20 фун. ячменю, Свігла Марыя — 2 павесмы ільну, Кульгавеня Аляксандра — 1 павесму ільну, Харужая Ганна — 1 павесму ільну, Кульгавеня Уладзімір — 20 гр., Кульгавеня Чімох — 1 зл., Каліноўская Хэлара — 1 павесму ільну, Харужы Хэлар — 25 гр., Харужы Пяцрусь — 20 гр., Харужы Уладзімір (сын М.) — 25 гр., Харужы Уладзімір (сын Г.) — 50 гр., Харужы Андрэй — 20 гр., і 3 капав. З руки, Каліноўская Кацярына — 2 павесмы ільну, Каліноўская Аксенія — 1 павесму ільну, Харужая Ганна — 1 павесму ільну, Кульгавеня Уладзімір — 20 гр., Кульгавеня Чімох — 1 зл., Каліноўская Аўгэн — 2 павесмы ільну, Харужая Надзея — 2 павесмы ільну, Каліноўская Зося — 1 павесму ільну, Акавіты Сыцяпан — 25 гр., Акавіты Парал — 25 гр., Свігла Дамянія — 2 павесмы ільну, Калеснік Сыцяпан — 2 — 2 павесмы ільну, Калеснік Сыцяпан — 7 гр., Каліноўская Надзея — 3 павесмы ільну, Варабей Аляксандра — 2 павесмы ільну, Калеснік Лявон — 25 гр., Калеснік Альжбета — 25 гр., Каліноўская Аленка — 20 гр., Залога Ганна — 20 гр., Залога Хэлара — 10 гр., Харужы Уладзімір — 40 гр., Мікалайчук Ігнас — 50 гр., Каліноўскі Ігнас — 50 гр., Калеснік Надзея — 65 гр., Калеснік Верна — 35 гр., Каліноўскі Альдрей — 1 зл., Альдрейчук Агата — 50 гр., Гарабей Антось — 20 гр., Акавіта

Новыя абшары Беларускае Зямлі пад асадніцтвам.

У Ваўкавыскім пав.

100 гект. з м. Струбніца — Казімера Бісіпінга.

У Валожынскім пав.

500 гект. з м. Лаздуны — Гіналіта Корвін-Мілеўскага.

У Пастаўскім пав.

276 гект. з м. Варанаева — Канст. Пшэвідзецкага.

У Берасцьцейскім пав.

500 гект. з м. Отлуч — наследн. Радонава.

У Кобринскім пав.

200 гект. з м. Гарадзец — Юліі Розенварт.

У Лунінецкім пав.

600 гект. з м. Леніна — уласн. акц. т-ва "Пшэмішль джэўні".

200 гект. з м. Навасёлкі — уласн. т-ва яснонога промыслу.

У Пінскім пав.

600 гект. з м. Парафонск — З. Чеховіч-Ляхавіцкай.

У Бярэзінскім пав.

600 гект. з м. Бярэзіні — Міхала Орды.

У Горадзенскім пав.

846 гектараў пад прымусовую парціяцію ў 13 паветах Захадніх Беларусі адыхае пад прымусовую парціяцію 8,646 гектараў зямлі. На жаль, уся яна пойдзе не малязяменльны і беззямельны тутэйшы сялянам, якія пакутуюць на сваіх маламерных гаспадарках ці на чужым, а перадусім панавезеніем з Польшчы асаднікам, ды часткова тутэйшым багатыром, якія маюць прэшы і на куплю зямлі, і на загаспадарынне на ёй.

Аўгэн. — 1 зл., Акавіты Дзяніс — 1 зл., Акавіта Арына — 1 зл., Каліноўскі Хвёдэр — 10 гр.

Сабраны матар'ял праданы, і выслана грашыма ўсяго 34 зл. 16 гр.

ХРОНІКА.

«Пратест прыціў разпресіяў на Літве. Міжпартыіны Секрэтарыята Барыцьбы за Амністію 29-га сіненя выслыў прэзыдэнту рэспублікі міністру Вальдэмара Тадэвуша тэлеграму наступнага зъместу: "Міжпартыіны Секрэтарыяты пратестуюць прыціў шалёнага пераследаванья рэвалюцыйнага руху ў Літве, прычыну прыгавару, скказуемых на сымбаль рэвалюцыйнага дзеячы і прыціў варварскага застрэштавання прадстаўнікоў работнікаў, сялян і прыгнечаных наўсянільнасця

на 10 проц. Умова аб падышыць платы на 10 проц. быва даўно зроблена з магістратам, але магістрат адразу адмовіўся ад выкананне яе.

Страйк прымусіў ісьці магістрат на уступкі.

• Забастоўка на фабрыцы „Замша“. На фабрыцы „Замша“, у Нова-Вялейцы выбухнуў страйк работнікаў, жадаючых павялічэння заробку на 20 проц.

• Забастоўка напялюшнікаў. Работнікі па вырабы шапак і працуячыя дома на праджу ў магазыны абвесьцілі страйк, ставячы умовы павороту да ірацыі падышкую заробку на 20 проц.

• Галадоўка ў Пінску. У Пінскай турме выбухла 23-га сіненя галадоўка 39 палітычных вязняў. Вязні дамагаюцца: сухіх камар для кабет, лепшася стравы, кантроль над кухняй і дапушчэння ў турму ўсіх легальных выходзячых газет і книжак.

У часе галадоўкі некалькі вязні ў пабіта да страты прытомнасці. 11 галадаючых перавезена да Седлецкай турмы, застаўшыся размешчаны ў падвалінках. Апошняя весткі паходзяць 30 сіненя — т. е. праз тыдзень пасля выбуху галадоўкі, пры чым тады яшчэ нічога не было чутно аб ліквідацыі галадоўкі.

• Галадоўка ў Бельску-Падляскім. 28-га сіненя ў туўгашай турме выбухла галадоўка 8-мі палітычных вязняў. Галадаючыя дамагаюцца лепшых адносін і пераданыя іх у Беласток.

• Дэманстрацыя пад турмой у Берасці № 5. 3-га студзеня адбыўся ў Берасці і/в. вялікі работніцка-сялянскі сход, на каторым прынята рэзоляюць дамагаючыя амністы для палітычных вязняў. Паліцыя разагнала сход, арыштуячи 2-х асоб.

• Адзначаныя для адміністрацыі Віленскай паліцыі за ліквідацыю галадоўкі. Галадоўка палітычных вязняў на Лукішках, як ведама, выбухла ў знак пратесту прыці закоў відання вязняў у кайданы, а так сама і прыці більца іх у судовай салі і ў турме.

Спосабы, якія стасавала паліцыя ў мэтах ліквідацыі галадоўкі, вызвалілі пратэстуючыя рух сярод Віленскіх работніцкіх мас.

Дэмансстрацыі, пратэстуючыя перад Лукішкамі, разганяліся паліцыяй.

Цяпер, як мы даведаліся, ваявода Рачкевіч, сам атрымаўшы камандорскі крыж „Polonia Restituta“, прадставіў да наград найбольш „актыўных“ паліцыянтаў, візнатыя пісці «piewyki teatralnymi usuwaniem komunistów z pod wiezienia Łukiszkiego».

• У Белар. Навуковым Т-ве. Слеўнікавыя матэрнілы патроху наплываюць. Сълемдам за дужа цікавым матэрнілам грам. Павалковіч з-пад Шаркоўшчыны (Дзісн. пав.), прыслал ізоў: грам. М. Кіевіч з в. Стальцоў, Скідзельская гм., Горадз. пав. і Святохі Янка з в. Карабонкі, Ількас гм., Вялейск. п.

У Музей ім. Ів. Луцкавіча прынесены гэткія ахвяры: 1) ад гуртка Бел. Інст. Гасп. і Культ. ў в. Баравікі, Свянцянск пав., — выкананыя з зямлі залежныя сякірка, серы і цугі ад узды; 2) ад Гутыча Каастуся з в. Пескі Косаўск пав.—медная манітка.

• Афіцыяльны курс гроши на 11-га студзеня. Даляр — 8 зл. 94 гр. Залаты рубель — 4 зл. 61 гр.

11.1. на чорнай біржы ў Вільні за даляр плацілі 8,96. Зал. руб. 47. Чыр. 3 зал. 90 цз.

Лісъмо у Рэдакцыю.

Паважаная Рэдакцыя!

Просім у Вашай газеце зъмісціца наступныя радкі:

Мы, жыхары вёскі Пераходы, Гарадзецкага гм., Беластоцкага пав., сябры польскае Хрысьці-Дэмакратычнае партыі, выхедзім з гэтага партыі і складаем дэкларацыі для ўступлення ў Сял.-Раб. Грамады.

Практичная палітыка Си.-Д. паказала нам, што партыйны гэтага баронажца не сялянска-работніцкія інтарэсы, а ёшчэ іншыя палітычныя, — гэтым матывуем свой выхад з Си.-Д.

У Грамадзе бачым больш шырокае барацьбу за права сялян і работнікаў і таму заклікам усіх апушканных выходзіцца са здраўніцкіх партыяў і гуртаваца навакол Грамады.

Съледуе 18 подпісаў.

КАРЭСПАНДЭНЦЫІ.

А „Сялянская Ніва“ піша інакш.

У вёсцы Бандары, Азерскае гміны Горадзенскага пав. на партыйным сходзе Грамады, з надзвычайнай запікаўленасцю была выслухана апопяя соймавая прамова пасла Таращкевіча.

Сход прышоў з надзвычайнім энтузіазмам і ў канцы яго была вынесена аднага-досна рэзоляюць, наступнага зъвесту: „Мы сяляне вёскі Бандары Горадзенскага пав., сабраўшыся на партыйным сходзе, шырока вітаем у асоба пасла Таращкевіча соймавы Клуб Бел. Сял.-Раб. Грамады і шлём сваю праўдзівую сялянскую падзяку Клубу за стойкую і няўпышнуму барацьбу з буржуазіяй і згодніцкім польскі-беларускім партыямі.

Нахай жывець Соймавы Клуб Грамады! Нахай жывець Старшыня Клубу Таращкевіча!

Ад рэдакцыі. Ліст гэтых, як і речта іншых такога-же зъместу зъяўляецца найлепшым адказам на бяаглусдную брахню паноў з „Сялянскай Нівой“, што да прамовы пасла Таращкевіча.

Як нам жывецца.

(В. Шчонава, Райчанскае гм., Навагрудскі пав.).

Вёска наша такая-ж, як і шмат іншых у Заходній Беларусі. Найбагацейшы гаспадар мае 3—4 дзесяціны зямлі,—але я не рэдкасць, што на адну дзесяціну прыходзіцца па 3—4 гаспадары.

У заёсі вёсцы няма ніводнага будынку, бо ўсе яны спадені ў часе вайны;—жыўць у зямлянках або праста ў ямах апладенін лазоў.

Як прыходзіцца нам у такую лютую зіму, як ляташыя, лепші ўся і на пісады. Цяжка, дужа цяжка, а тут яшчэ і панскія выбрэкі нашага абшарніка Аляксандра Ждана. Забараці ён нам карыстатаца пашаю ў кустах, якая нам належыць, — дакумэнтаў на яя на месе, але заўсёды яе сваі личны, сколькі памятуюць дзяды і прадеды. І маля, што забарані пасынкі жывёлу ў кустах, але і прысяці пра гэтага кусты на свае ўласнае балота не дазваляе. Інакш, як праз кусты на балота нік не пройдзеши, — ну і рабі, што хочашь. Проста хоць будуй азраплянін пераваізь жывёлу.

А панскі падлізнік эканом Навал Казак толькі і робіць, што пастуху ловіць,—а паймае,—адразу же ў суд,—ну а там ведама з нашым братам не церемоніца — W. Kszt. Rzeszowskij z akt. такога-та і та-кога та,—і маешь штраф.

Вось якія ў нас парадкі. Наступаюць на горла мужыку, каб хутчэй канчыць. Але ведаеце, паночкі, мы неяк перацярпім гэты час, мо і не сканаем. Абідна-ж сканачыць, не дакаўшыся лепшых часоў—а мы іх пэўны!

Галадоля.

Лекарская дапамога на вёсцы.

Пильшчык Фока Заікін у часе працы зламаў сабе ногу і папаў у бальніцу—у містечкы Відзах, Браслаўскага пав.

У-ва ўсім съвеце, зъвічайна, у такіх выпадках авабязак лячыць пасырпешнага начадаць на працаадаўцу т. е. на таго гаспада-

ра, на працы якога здарылася вяшчасць,—гэдак робіцца ў-ва ўсім съвеце,—але толькі на ў нас.

Заікін, праляжаўшы 4 дні, даведаўся аб тым, што з яго будзе съязгальшчына гроши, ну і ведама, на маючы іх, захацеў выпісанца,—але гэта не так лёгка была зрабіць. Доктар загадаў трыманы хворага да тай пары, пакуль я не будзе аплачаны рахунак,—ну і прыўшліся ў канцы канцоў у аплату гэтага рахунка.

Вось якай ў нас лякарская помач! Злаўчай чалавек ногу на працы, а яго выкідаюць на вуліцу з гіпсаванай ногой і ніхто абым не апікуюцца.

У бальніцы ляжапіс дорага каптуе, а лячыца дома якія даражы абайдзіцца. Доктар гэтага саме Відзака бальніцы пан Паліканін за візы дзярэць шадэнія гроши, каторыя не пад сілу нашаму брату сялянину заплаціць—ну і прыходзіцца сваімі уласнімі срэдствамі абыходзіцца.

Цікава яшчэ і тое, што гэты самы доктор Паліканін прыкісваець лекі, якія каптуе ў яго і таней як 7—8 злотых.

Мусіць не ў благіх стасунках ён з апікаторам!

Справядлівасць».

Абшарнік з двара Вайнілаўцы, Слонімскага пав., Міхальскі з жонкай сваёй Аленай, дачкай знанага абшарніка Навіцкага, добра ведамы сваімі зъяўрэнімі, ашалеламі паступкамі ў адносінах за сялянства.

Гэтак напрыклад у вёсеві мінулага году здарыўся такі выадак: кабылы сялянін в. Вайнілаўцы Янкі Тарарака перайшла па недагляду пастуха на сенажаць Міхальскага, сумежную з сялянскай.

Быўшай недалёка ад гэтага мейсца абшарнік Міхальскай, прыгэшы да кабылы, на доўгі думаючы, страліці ў яе 3 разы з рэвалвера.

Цяжка зравеная, апопяя кабыла Тараракі—малазамельнага сяляніна, пра некалькі дзён здохла. Справа пайшла ў суд, адбыўшыся на гэтых днях, і прысуд просага не да веры—абшарнік зусім апраўдана, а Тарарака... засуджаны на 4 дні зрышту.

Вось і знайдзі справядлівасць — і кабылы няма і ў турме траба сядзеці і галадоўна апляживати из можна,—бо ўсе адзінкі ад абароны — „справа твара“—кажуть, — изумна, але... пані Міхальскага пахадзіць з дому Навіцкіх, а з Навіцкім мы сварыцца на можам.

Т.

Гвалціць нашых дзяўчат.

Быўшы ўрад Сухапольскага гміны, Пружанскага пав., у складзе: — войта Хведара Курыловіча, заступніка войта—Вітольда Воўка і сэкрэтара Фелікса Макоўскага, яшчэ ў часі сваіго урадавання сабраўшыся ў два дні Воўка рабіў варъяція, п'яны оргі, цягнуўшыся па некалькі дзён.

У адну з такіх папоеў была ўцягнена, напоена да п'яна і потым згвалчана вяскоўца дзяўчына Вольга Вакула.

Праз нейкі час пасыля гэтага Вольга Вакула зваръяцела.

Гмінны ўрад адправіў яе ў бальніцу мястэчка Творкі, узложыўшы аплату надзвычайнай вілікай бальнічнага падатку на сялянства, гээтак за першыя падыходзе 26 годзе была заплачана 865 злотых, за другое падыходзе наладжыцца заплаціць 1100 злотых.

Сяляніне вёскі Галені Сухапольскага гміны і прадстаўнікі ад вёсак Клетнае, Савец, Красні, Прыкалье, Ялава, Роубіцк, Пеняжкі і Хвалава, сабраўшыся на спіцільна для гэтага сазывы сходзе, катэгорычна дамагаючыся скіраваць гэтае справы да праўдзівага выніку, і перанясенія падатка на вінаватай вар’яціі.

Галенавец.

Ад рэдакцыі. Справе дадзены будзе юр'е належны ход.

Нам пішуць з вёскі што:

Х Маладзечне, у амаль-што пустой салі адбылася лекцыя юніцкага кінада «Леснабродаўка». Казаў ён спачатку ўзяўлякі глупствы разлігінага характару, а пад кінец перанесіў сваю брахню на Грамаду — абліваў гразёю яе дзеячяў і заклікі прысутнімі да тварыння перашкод у арганізацыйнай працы Грамады.

Брашы сабе скіднікі ўзялі, а сталёвія кадры Грамады будзе ўзялі.

Х Даецца мястечка Трабы, Валожынскага пав., прышлі пад касцельні зъбіраць зіноўнія лісція для пачынання хлеба. Пабачыўшы, што падалікі спусціць ў дзяяцей сабак, чым так перапалахадзіў іх, што і да гэтага пары яны блага чуяцьца.

Х Уладыслаў Анішчык, ідучы ў Наваградак, па дарозе застанавіўся калі слупа, на якім была наклеена якіясь паперка. Паперка аказалася камуністычнай праекцыяй і гэтага выстачыла, каб быўшай паблізіцца паліцыя з арыштаваннем.

Х Лясынічы Казак і гаёвы Акуліч з Лучанскае г